

Rutiner Planer Riktlinjer		
Senast gjord revidering:	07 06 25	
Beslutet fattat av:	Kommunfullmäktige	
Utförd av:	Eva Thimfors, utvecklingssamordnare	

GULLSPÅNGS KOMMUN

Kommunstyrelsen

ÄLDREOMSORGSPLAN

2007 - 2011

Antagen av äldreomsorgsutskottet 2007-05-10
Antagen av Kommunfullmäktige 2007-06-25

Inledning

Socialtjänstlagen 5:e kapitel § 6 lyder:

Socialnämnden skall göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för äldre människor samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på detta område.

Kommunen skall planera sina insatser för äldre. I planeringen skall kommunen samverka med regionen samt andra samhällsorgan och organisationer.

I Gullspångs kommun är Kommunstyrelsen och dess äldreomsorgsutskott ansvarig för äldreomsorgen. Den för de äldre viktigaste delen av planeringen är den vårdplan som upprättas för varje brukare.

Äldreomsorgsplanen

Äldreomsorgsplanen uttrycker den politiska viljan och anger de övergripande målen för vår kommun. Planen ska vara en utgångspunkt för äldreomsorgsutskottets budgetarbete och budgetfördelning och verksamhetens inriktning och utveckling. Då verksamheten författningsmässigt är styrd av enskilda invånares behov behöver den hela tiden anpassas till den rådande situationen. Äldreomsorgsplanen kan därför inte i detalj ange organisation eller omfattning av olika insatser.

Arbetsprocessen

Arbetet med planen påbörjades hösten 2004 men gjorde ett uppehåll under processen med att förändra den politiska organisationen och den administrativa förvaltningen. Som underlag för planen har bland annat använts:

- Samråd med pensionärs och frivilligorganisationer i februari 2005.
- Dokumentation från de ”framtidsgupper” som arbetade runt årsskiftet 2004/2005.
- Kvalitetsbarometern från 2005.
- Tillsynsrapport från Länsstyrelsens s.k. äldreskyddsombud 2004
- Kommunstyrelsen mål beslutade i § 46 2006.
- Socialnämndens vision och mål i Agenda 2010

Remissyttranden har inkommit från det Kommunala pensionärs och handikapprådet, IFO/LSS-utskottet, Barn- och utbildningsutskottet, Tekniska utskottet, Kommunpartiet Vår Framtid, Moderaterna, Kristdemokraterna, Folkpartiet, Socialdemokraterna samt Hälso- och sjukvårdsnämnden i Östra Skaraborg. Synpunkter har till stor del beaktats och resulterat i en omarbetning av förslaget. Förslaget lämnas till Kommunstyrelsen för beredning innan det fastställs av Kommunfullmäktige.

Med förhoppning om ett positivt utvecklingsarbete

Carina Gullberg /Ordförande i äldreomsorgsutskottet

Vision

Alla äldre i Gullspångs kommun ska genom en trygg och kreativ miljö kunna erbjudas fortsatt livskvalitet och få en värdig ålderdom.

Inriktning för arbetet:

Äldreomsorgen i Gullspångs kommun genomsyras av att uppfylla Socialtjänstlagens portalparagraf:

1 § Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Samt målparagrafen för äldreomsorgen från det 5:e kapitlet.:

4 § Socialnämnden skall verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Kommunen har även ansvar för hälso- och sjukvård och ska uppfylla Hälso- och sjukvårdslagens mål :

2 § Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

Vården skall ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård skall ges företräde till vården.

Kommunen strävar efter att uppnå dessa krav på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. För att detta ska vara möjligt är inriktningen att arbeta aktivt med rehabilitering, stöd till anhörigvårdare t. ex. genom avlastningsplatser, underlätta kvarboende i den egna bostaden genom hemvård av god kvalitet, tillgänglighet och en god service i samhället som helhet. När kvarboende inte längre är möjligt ska det finnas olika former av äldreboenden med god kvalitet. Kommunen ses som en helhet och även om det är önskvärt med en spridning av verksamhet till kommunens samtliga 5 tätorter finns ofta inte underlag för att tillhandahålla vissa insatser på mer än en plats.

För att säkerställa möjligheten till specialistkompetens och kostnadseffektivitet kommer samverkan med andra kommuner och regionen att fortsatt vara önskvärt.

Värdegrundsvision:

Värdegrund – människor emellan. Varje människa är unik och alla har lika värde. Alla har rätt till ett gott och likvärdigt bemötande som bygger på respekt för den enskildes integritet och självbestämmande. Genom närhet, trygghet och samverkan skapas optimal livskvalitet.

Gullspångs kommuns socialtjänst ska vara en serviceinriktad och hjälpande funktion. Respekten för äldres självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet är vägledande för handläggning i det dagliga service- och omvårdnadsarbetet. Det är också kännetecknet i mötet mellan de äldre och personalen. Äldreomsorgen i Gullspångs kommuner ska se varje människa som en unik individ med egna förutsättningar och behov. Likaså har alla människor lika värde och samma rättigheter.

En väl fungerande vård- och omsorgsverksamhet möter den enskilde med respekt och empati. Utgångspunkten är därför den enskildes behov, förutsättningar och vilja.

Ett varierat utbud av vård- och omsorgsinsatser och boendeformer med personal som har hög kompetens tillförsäkrar den enskilde en god livskvalité - DET GODA LIVET – när hon/han på grund av sjukdom, funktionshinder och /eller sociala förhållanden är i behov av stöd för sin dagliga livsföring. Vård- och omsorgsverksamheten bygger på följande: Värdegrund – människor emellan -, vilket innebär att värdegrunden tillämpas i alla de möten som sker mellan enskilda vård- och omsorgstagare, deras närstående, personal och övriga aktörer.

Behovsprognos under planperioden

Säkra befolkningsprognoser är svåra att ställa. Ser vi på den äldre befolkningen så är dessa mindre benägna att flytta varför stabiliteten är större. Efterfrågan på hemvård kommer idag i större omfattning först i 80 årsåldern. Efterfrågan på särskilt boende kommer ytterligare cirka 5 år senare. Ser vi på dagens kända befolkningsstatistik (SCB kommunstatistik juli 2006) kommer antalet 80 år och äldre att vara relativt oförändrat fram till år 2019. Antalet invånare över 85 år kommer inte att öka markant förrän år 2024 och framåt. De äldres behov och efterfrågan på insatser från kommunen påverkas inte endast av antalet äldre utan även av dessas hälsotillstånd, den fysiska närmiljöns utformning, regionens sjukvård, taxans utformning och de äldres ekonomi med mera. Med nu kända förutsättningar går det dock att anta att behovet av platser i äldreboenden inte kommer att öka före år 2024.

Antalet yngre pensionärer kommer dock att öka kraftigt de närmaste åren varför det kan finnas underlag för olika former av seniorboende, +55 boenden, trygghetsboende etc. Dessa behöver dock inte byggas och drivas av kommunen även om kommunen bör se positivt på etablering av sådana. God tillgång på anpassade bostäder ökar den enskildes möjlighet till ett självständigt liv och minskar kommunens kostnader.

Uppföljning och utveckling

Personalutbildning inom vården är förhållandevis kostsam då personalen i princip alltid måste ersättas av vikarier under utbildningen. Under planperiodens första år sker en stor satsning på kompetensutveckling med stöd av den statliga Kompetensstegen. För att arbeta aktivt med personalutveckling på individnivå krävs att det finns god tillgång på arbetsledning.

Kommunens strävan är därför att närma sig den av socialstyrelsens angivna nivån med 30 underställda per heltidstjänst som arbetsledare inom vården (Lägesrapport ”Hur många direkt underställda kan en chef ha? – om kontrollspann i vård och omsorg” Socialstyrelsen artikelnr: 2003-131-23)

Kommunen är positiv till att fortsätta kvalitetsuppföljningen genom återkommande kvalitetsbarometrar och att förbättra den interna uppföljningen genom kontinuerlig vårdtidsmätning.

Alla mål inom de prioriterade områdena är viktiga och uppföljning sker löpande under verksamhetsåret. Viss fokusering sker dock årsvis vilket redovisas sist i planen.

Målområde 1

Livskvalitetshöjande insatser

1.1 Mat/kost

En god och näringsriktig kost är viktig på många sätt. Den befrämjar hälsa och välmående och minskar därmed vårdbehovet och ökar den enskildes makt över sitt eget liv. Kostfrågorna handlar dock inte enbart om själva måltidens sammansättning utan även om måltidssituationen, hur maten serveras etc. Kvalitetsbarometern visar på att området behöver förbättras/utvecklas i vår kommun.

Mål

1. Att under 2008 ska all personal få utbildning i ämnet
2. Att erbjuda pensionärer över 67 år servering av lunch på kommunens skolor under ordinarie skolverksamhet, Mogårdens servicehus samt Amnegårdens matsal för en subventionerad avgift.
3. Att vid nästa kvalitetsbarometer ska kosten få bättre omdömen

1.2 Friskvård, ett aktivt liv för såväl kropp som själ

Ett aktivt liv såväl för kroppen som för själen är den viktigaste friskvården. Genom aktiviteter och gemenskap med andra bibehålls den äldres funktioner och skadade förmågor kan rehabiliteras. På så sätt ges den äldre en större självständighet och behovet av vårdinsatser minskas. Ämnesområdet ingår i kommunens ansökan till kompetensstegen.

Mål

1. Satsningen inom kompetensstegen ska genomföras som planerat och få genomslag i hela organisationen
2. Medel ska under planperioden avsättas för att utveckla området
3. Alla äldre som är boende på något av kommunens äldreboende ska ha en individuell rehabiliteringsplan
4. Att planera och upprätta ”Sinnenas trädgård” i anslutning till våra äldreboenden
5. Att någon gång i månaden erbjuda de äldre på kommunens boende filmvisning

1.3 Förbättra det sociala samspelet mellan brukare/personal/anhörig

Enligt Kvalitetsbarometern är en av våra svagheter att de äldre efterfrågar ett bättre socialt samspel med personalen. Detta gäller också anhöriga som vill ha bättre kontakt med personalen.

Mål

1. Vid nästa Kvalitetsbarometer ska nöjdhetsgraden med det sociala samspelet tydligt ha ökat.
2. Att utbilda läsombud bland personalen
3. Att anordna anhörigträffar en gång i månaden
4. Att ha telefontid för anhöriga en eftermiddag i veckan

1.4 Helhetssyn – Samverkan

Olika vårdgivare och kommunens olika personalgrupper måste ha en helhetssyn där brukaren och dennes behov sätts i centrum. För att nå detta krävs ett ständigt underhåll av samverkansformer och aktiv dialog mellan de olika parterna sjukhus, primärvård och kommun.

Mål

1. Att senast under 2008 ska teamarbetet underlättas av att biståndsbedömare, sjuksköterskor, arbetsterapeut och sjukgymnast utgår från gemensam arbetsplats.
2. Att kommunen ska aktivt delta i förbättringen av den geriatriska vårdkedjan tillsammans med regionen

1.5 Ökad flexibilitet inom vårdande insatser

Ett önskemål som framkommer i Kvalitetsbarometern är möjligheten till större flexibilitet vad gäller utformning och innehåll i de insatser den äldre erhåller. Helt enkelt är inte detta då det handlar om att säkerställa rättssäkerhet för den enskilde och möjligheten för arbetsledningen att ta ansvar för och ha kontroll över verksamheten. Olika försök med mer fria insatser har dock gjorts i landet.

Mål

1. Kommunen ska under planperioden införa möjlighet till service till äldre utan biståndsbedömning.
2. Att inrätta riktlinjer för anhörigstöd

Målområde 2

Personalpolitik

2.1 Önskad arbetstid

Gullspångs kommun har än så länge inga större rekryteringssvårigheter då det gäller omvårdnadspersonal. På sikt är dock möjligheten att erbjuda önskad sysselsättningsgrad en

nödvändighet för att vi ska kunna rekrytera den personal vi vill ha och behöver. Det kommer dock att innebära en del merkostnader.

Mål

1. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden ska successivt öka under planperioden
2. Under planperioden ska all personal kunna erbjudas önskad sysselsättningsgrad

2.2 Ökad trivsel, minskad sjukfrånvaro

Under åren 2002-2005 arbetade socialförvaltningen aktivt och framgångsrikt för att sänka sjukfrånvaron. Under hösten 2005 började den åter att stiga. Långt ifrån all sjukfrånvaro är arbetsrelaterad men av den arbetsrelaterade är en stor del beroende på trivsel och attityder. Verksamheten behöver därför fortsätta att utveckla personalbefrämjande insatser, öka den enskilde anställdes inflytande över sin arbetssituation, arbeta med arbetsgruppsklimat etc.

Mål

1. 2011 ska sjukfrånvaron vara hälften så stor som 2006

2.3 Individuell kompetensutveckling

Gullspångs kommun eftersträvar att all omvårdnadspersonal på sikt ska ha motsvarande undersköterskekompetens och att alla sjuksköterskor ska ha vidareutbildning till kommun- eller distriktssköterska. Det behövs vidare en kontinuerlig fortbildning. För omvårdnadspersonal sker denna till största delen på arbetsplatsen genom utbildningsinsatser av arbetsledning, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, sjukgymnast etc. Vi vill också fortsätta den modell vi valt för kompetensstegen med processombud som ansvariga för utvecklingen av olika områden på arbetsplatsen. I den fortsatta kompetensutvecklingen ser vi också den kommunala vuxenutbildningen som en viktig resurs. Vårdarbete är till stor del ett grupparbete varför det ofta är nödvändigt att kompetensutveckla en hel arbetsgrupp för att få önskad effekt i verksamheten. Kommunen ser det också som önskvärt att öppna så kallade alternativa karriärvägar för vårdpersonal.

Mål

1. Vid planperiodens slut ska all tillsvidareanställd omvårdnadspersonal ha motsvarande undersköterskekompetens
2. Andelen sjuksköterskor med vidareutbildning som kommun eller distriktssköterska ska successivt öka under perioden.

2.4 Öka antalet män inom äldreomsorgen

Äldreomsorgen är idag mycket kvinnodominerad. Kommunen är övertygad om att ett större antal män i vården skulle innebära förbättringar både för brukarna och för arbetsmiljön.

Mål

1. Under planperioden ska antalet män i vården successivt öka så att andelen män är 25 % i slutet av perioden

Målområde 3

Boende / nya boendeformer

3.1 Boendestandard, alternativa boendeformer

Boendestandarden inom äldreården har förbättrats markant sedan 80-talet. I Gullspångs kommun är standarden i dag mycket bra på samtliga enheter utom Viken och Forsen där det fortfarande saknas bland annat egen toalett för de boende. I kommunen saknas någon form av lättare serviceboende, seniorboende. Ett attraktivt sådant skulle kunna locka nyblivna storstadspensionärer som nya invånare.

Mål

1. Senast 2009 ska Viken och Forsen vara ombyggda så att varje lägenhet har egen toalett.
2. Under planperioden ska kommunen verka för att någon form seniorboende etableras, eventuellt av annan huvudman.

Fokusering

År	Mål	Mål
2007	1.2	2.1
2008	1.1	2.2
2009	3.1	1.3
2010	1.4	2.4
2011	1.5	2.3